

Koncepcia územného rozvoja Slovenska – 2001

Bratislava, december 2001

Objednávateľ:

Ministerstvo životného prostredia SR
Námestie Ľ. Štúra 1
812 35 Bratislava

V zastúpení:

Ing. arch. Peter Kovačik

– generálny riaditeľ sekcie územného plánovania
a stavebného poriadku

Vecní garanti:

Ing. arch. Miloslava Pašková,

– riaditeľka odboru územného plánovania,

Ing. arch. Želmíra Kalinová

Ing. Ján Kizek

– odbor územného plánovania

Spracovateľ:

AUREX, s.r.o.

Dúbravská cesta 9

841 04 Bratislava

V zastúpení:

Ing. arch. Ľubomír Klaučo

– konateľ

Vecní garanti:

Ing. arch. Vojtech Hrdina, CSc.

Ing. arch. Michal Chudík, CSc.

Ing. arch. Dušan Kostovský

Experti a konzultanti

Experti a konzultanti

Ministerstva životného prostredia SR:

Prof. Ing. Milan Buček, DrSc.,
Prof. RNDr. Milan Ružička, DrSc.,
Prof. Ing. arch. Rudolf Šteis, DrSc.,

Riešiteľský kolektív:

Hlavný riešiteľ

Hlavné ciele

Medzinárodné súvislosti

Demografia, bývanie

Makroekonomické predpoklady
a ekonomický rozvoj

Regionálna politika

Osídlenie a sídelná štruktúra

Kultúrne dedičstvo

Krajinná štruktúra

Poľnohospodárstvo

Lesné hospodárstvo

Priemysel, stavebníctvo

Rekreácia, cestovný ruch, kúpeľníctvo

Sociálna infraštruktúra

Doprava

Vodné hospodárstvo

Energetika

Telekomunikácie a pošty

Informačná spoločnosť

Životné prostredie

Odpadové hospodárstvo

Počítačová grafika a
výpočtové systémy

Grafická úprava a design

Experti a konzultanti z regiónov:

Ing. arch. Alexander Bél,
URBAN Košice
Ing. arch. Mária Chocholová,
URKEA Banská Bystrica
Ing. arch. Pavol Kropitz,
AAA Žilina
Ing. arch. Mária Krumpolcová,
A–Ž projekt Bratislava

Ing. arch. Vojtech Hrdina, CSc.

Ing. arch. Vojtech Hrdina, CSc.

Ing. arch. Dušan Kostovský

Ing. Věra Fibingerová

Mgr. Marcela Kopčanová

Dr. Pavol Kárász, CSc.

Doc. Ing. Jozef Tvrdohň, CSc.

Ing. Dušan Slimák

Ing. arch. Michal Chudík, CSc.

Ing. arch. Vojtech Hrdina, CSc.

Ing. arch. Dušan Kostovský

Ing. arch. Ľubomír Klaučo

Ing. arch. Ľudmila Husovská, CSc.

Ing. arch. Viera Dvořáková – spolupráca

Mgr. Štefánia Tóthová – spolupráca

RNDr. Tatiana Hrnčiarová, CSc.

RNDr. Zita Izakovičová, CSc.

RNDr. M. Liška, CSc.

RNDr. Magda Kučerová

Ing. Jozef Marko, CSc.

Mgr. Róbert Janáček

Ing. arch. Milan Vaniček, CSc.

Ing. Ivan Smetana

Ing. Pavol Weiss, CSc. – Ústav turizmu

PhDr. Marta Krivá, CSc. – Ústav turizmu

Mgr. Jana Gregáčová

Ing. arch. Milan Vaniček, CSc. – spolupráca

Ing. Ján Konček, CSc.

Ing. Ľubomír Mateček

Ing. Július Klink,

Ing. Viera Víkukelová

RNDr. Mária Svobodová – EGU Bratislava

RNDr. Anežka Tomeková – EGU Bratislava

Ing. Mária Tolnayová – EGU Bratislava

Ing. Peter Švolík – EGU Bratislava

Ing. Karol Dvorák – EGU Bratislava

Mgr. Krisztián Szekeres

Ing. arch. Dušan Kostovský

Mgr. Pavol Minarových

Mgr. Jaroslav Zhorela

Ing. Peter Šlopek, Ing. arch. Aleš Baláži

Mgr. Lucia Zudorová, Michal Kostovský

Ing. arch. Michal Chudík, CSc.

Text neprešiel jazykovou úpravou

© AUREX, s.r.o., Bratislava, december 2001

OBSAH:

ZÁKLADNÉ ÚDAJE	1
1. ZADANIE, POSTUP A SPÔSOB SPRACOVANIA DOKUMENTU	1
2. ZHODNOTENIE DOTERAZ PLATNEJ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE REGIÓNOV A KONCEPCIE ÚZEMNÉHO ROZVOJA SLOVENSKA – II. NÁVRH	2
3. HLAVNÉ CIELE A ICH PRIORITY V EURÓPSKOM A REPUBLIKOVOM KONTEXTE	3
HLAVNÉ CIELE	5
1. ŠTRUKTUROVANIE CIEĽOV VO VÄZBE NA POLOHU SLOVENSKA V EURÓPSKOM REGIÓNE	5
2. PRIORITY CIEĽOV VO VZŤAHU K SOCIÁLNEJ, EKONOMICKEJ A ENVIRONMENTÁLNEJ SITUÁCII V SR	5
VSTUPNÉ PODMIENKY A VÝCHODISKÁ	7
1. MEDZINÁRODNÉ SÚVISLOSTI	7
1.1. Európska perspektíva priestorového rozvoja (ESDP)	7
1.2. VISION PLANET	8
1.3. Štúdia podunajského priestoru	9
1.4. Red Octopus – Červená chobotnica	10
1.5. Euroregióny	10
2. REGIONÁLNA POLITIKA ŠTÁTU	11
2.1. Konceptné a strategické celoštátne dokumenty	11
2.2. Regionálne disparity a ekonomická regionalizácia Slovenska	14
3. ENVIRONMENTÁLNA POLITIKA ŠTÁTU	18
3.1. Konceptné a strategické celoštátne dokumenty	18
3.2. Krajinnno–ekologické podmienky územného rozvoja Slovenska	20
4. DEMOGRAFICKÝ STAV A TENDENCIE VÝVOJA OBYVATEĽSTVA	22
4.1. Stav a tendencie vývoja obyvateľstva v Slovenskej republike	22
4.1.1. Vývoj počtu obyvateľov v SR v rokoch 1991– 2000	22
4.1.2. Trendy v demografickom správaní obyvateľstva SR v rokoch 1991– 2000	23
4.1.3. Zmeny vo vekovom zložení obyvateľstva SR	23
4.1.4. Vývoj počtu obyvateľov v krajoch SR v rokoch 1991– 2000	24
4.1.5. Demografická charakteristika krajov SR	24
4.1.6. Národnostná štruktúra	25
4.1.7. Vzdelanostná štruktúra	26
4.2. Výhľadový počet obyvateľov SR do roku 2015	26
4.2.1. Demografické projekcie	26
5. EKONOMICÁ AKTIVITA OBYVATEĽOV	28
5.1. Ekonomická aktivita obyvateľstva SR	28
5.1.1. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo SR v roku 1991	28
5.1.2. Výhľadový počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v SR	28
5.2. Pracovné príležitosti	29

KOMPLEXNÝ NÁVRH	31
1. OSÍDLLENIE A SÍDELNÁ ŠTRUKTÚRA	31
1.1. Medzinárodné väzby	31
1.2. Osídlenie na území Slovenska	32
1.2.1. Stav osídlenia na území Slovenska	32
1.2.2. Osídlenie ako kultúrne dedičstvo	33
1.3. Sídelné systémy	35
1.3.1. Centrá osídlenia	35
1.3.2. Ťažiská osídlenia	41
1.3.3. Rozvojové osi	47
1.3.4. Vidiecke osídlenie, mestá a vidiek	49
1.4. Kultúrne dedičstvo	51
1.5. Rozvoj osídlenia a sídelných štruktúr a ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a trvalo udržateľný rozvoj	53
1.5.1. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 a ciele trvalo udržateľného rozvoja v Slovenskej republike	53
1.6. Základné koncepčné princípy tvorby sídelných štruktúr v regiónoch	56
2. KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA	61
2.1. Krajinnookologický potenciál (s legislatívnym vymedzením)	61
2.1.1. Ochrana prírody a krajiny	61
2.1.2. Územný systém ekologickej stability	62
2.1.3. Územia medzinárodného významu	64
2.2. Environmentálne limity	64
2.3. Environmentálne členenie priestoru Slovenska	65
2.3.1. Typizácia krajiny na základe zaťaženia a poškodenia krajinotvorných zložiek	65
2.3.2. Typizácia krajiny Slovenska	67
2.4. Návrh obnovy a starostlivosti o krajinu	68
3. HOSPODÁRSKA A SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A ÚZEMNÝ ROZVOJ SLOVENSKA	68
3.1. Požiadavky odvetvových koncepcií na priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia Slovenska	68
3.2. Poľnohospodárstvo	70
3.3. Lesné hospodárstvo	71
3.4. Priemysel	73
3.5. Stavebníctvo	75
3.6. Rekreácia a turizmus	76
3.7. Sociálna infraštruktúra	78
3.7.1. Bývanie v Slovenskej republike	78
3.7.2. Školstvo	80
3.7.3. Zdravotníctvo	81
3.7.4. Kultúra a umenie	82
4. DOPRAVA A ÚZEMNÝ ROZVOJ SLOVENSKA	83
4.1. Zámery rozvoja rezortu dopravy definované v oficiálnych dokumentoch na národnej a medzinárodnej úrovni	83
4.2. Východiská rozvoja vonkajšej prepravy	86
4.3. Trvalá udržateľnosť dopravy v kontexte priestorového rozvoja Slovenska	86
4.4. Dopravná sústava Slovenskej republiky	87
4.4.1. Dopravná sústava pre medzinárodnú dopravu	88
4.4.2. Dopravné koridory celoštátnej úrovne	91
4.4.3. Dopravné koridory nadregionálnej úrovne	92
4.5. Dopravná regionalizácia územia Slovenska	93

5. TECHNICKÉ VYBAVENIE A ÚZEMNÝ ROZVOJ SLOVENSKA	96
5.1. Infraštruktúra vodného hospodárstva a územný rozvoj Slovenska	96
5.1.1. Ciele štátnej politiky vo vodnom hospodárstve	97
5.1.2. Rozvoj verejných vodovodov	98
5.1.3. Rozvoj verejných kanalizácií	99
5.1.4. Zásobovanie úžitkovou vodou a využitie vody na ďalšie účely	100
5.1.5. Vodné toky	100
5.1.6. Hydromeliorácie	100
5.1.7. Rybné hospodárstvo (rybárstvo)	100
5.2. Infraštruktúra energetiky a územný rozvoj Slovenska	101
5.2.1. Spotreba primárnych energetických zdrojov	101
5.2.2. Zemný plyn	101
5.2.3. Ropa	102
5.2.4. Elektrická energia	103
5.2.5. Zásobovanie teplom	104
5.2.6. Energetika a územný rozvoj Slovenska	104
6. INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ, INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE A ÚZEMNÝ ROZVOJ SLOVENSKA	105
6.1. Rozvoj a zásady budovania informačnej spoločnosti v EÚ	105
6.2. Podmienky budovania informačnej spoločnosti na Slovensku	106
6.2.1. Doterajšie uplatňovanie zásad rozvoja informačnej spoločnosti na Slovensku	106
6.2.2. Nutnosť uplatňovania ďalších zásad rozvoja informačnej spoločnosti na Slovensku	107
6.2.3. Vplyv rozvoja informačnej spoločnosti na územný rozvoj	108
7. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ÚZEMNÝ ROZVOJ SLOVENSKA	109
7.1. Stav ochrany zložiek životného prostredia	109
7.1.1. Ovzdušie	109
7.1.2. Vodstvo	109
7.2. Odpadové hospodárstvo	111
7.3. Hluk a žiarenia	112
7.4. Zdravotný stav a ochrana zdravia obyvateľstva	113
8. KONCEPCIA ÚZEMNÉHO ROZVOJA SLOVENSKA A TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ	114